

المسلم والبيت الإسلامي

So Muslim a go so Kambabawalay a Islam

(al Khutbah 31)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسْنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ:

فِيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ.

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'alā fil Qur'ānil Karīm:

Rusulan mubasshirīna wa mundirīna li'allā yakūna linnāsi alallāhi hujjatun ba'dar rusuli. (Surah an Nisa' 4:165)

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopap' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripan o Allāh

so oripan o kiabantoga tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kiasalawati tano ko Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so manga tonganay niyan a go so manga bolayoka iyan na kadandan o manga Muslim, na imanto na aya pman a bandingan tano sa nka'i a Khutbah tano na So Muslim a go so Kambabawalay a Islam.

So walay na skaniyan so darpa' a pndrangan o taw a pphakasari on phoon ko ringasa' o waraan, sa pkhagdang iyan on so kapakasisibay a go so kamamaradika' ko kadaklan ko manga sarinkot o kadidiamong, sa pphakadkha' on so lawas, na phrnk on so mokarna, gianan i sabap a pitharo' o Allāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Go so Allāh na inadn iyan rkano so manga walay niyo a rrrn'kan (an Nahl 80).

Miaadn so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pkhababayaan iyan so kablang o walay, sa khiitong anan ko onayan o kapakadadaya' sii sa doniya sa gii niyan tharo' on a:

Pat a pd ko kapakadadaya': So karoma a mapiya, So dranga' a maolad, So siringan a mapiya, so pagdaan a mapiya (pianothol o Ibn Hibbān).

Go gii niyan ipamangni sa madakl anka'i a pangni:

Hay! Tuhan ko pakada' anka so dosa ko, na pakablang anka so dranga' akn, na pakambarakat anka rakn so pagpr akn.

Sa lagid oto a inisogo' iyan so kalompiowa ko walay ka an mabaloy a rinayagan o Islām a agama a kaplompiyo, a go toos a mittndo' ko Muslim ko salakaw ron a so manga taw a bialoy ran so agama iran a kaprzik a pd sa okit a iphakarani ran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Mataan so Allāh na soti a pkhababayaan iyan so soti, lompiyo a pkhababayaan iyan so kaplompiyo, masakaw a pkhababayaan iyan so kasakaw, maginawa a pkhababayaan iyan so kaginawa, na lompiowa niyo so manga walay niyo a go so makaliliyot on sa di niyo zayani so manga yahūdī.

So manga rinayagan o kathabowakar a go so barahala:

Da' a marata' ko Muslim a kapharasi niyan ko walay niyan sa manga warna a obarobar, go manga gaang go manga parahiyasan a halāl, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ... ﴿٣٢﴾

Tharo anka a antai homiaram ko parahiyasan o Allāh a so inibgay niyan ko manga oripn iyan (Surah al A'rāf 32).

Oway da a marata' ko Muslim ko kapkhababaya'i niyan ko kataid sii ko walay niyan a go sii ko nditarn iyan a go so bakiya' iyan, a go so langowan a mitotompok on, ka sabnar a pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di phakasold ko Sorga' so taw a katatago'an so poso' iyan sa timbang a kolpong a pd sa katakabor, na ana mitharo' a mama a; mataan a so taw na pkhababayaan iyan a kabaloy o nditarn iyan a mapiya, a go so talompa' iyan na mapiya? na pitharo' o Rasūl a; Mataan a so Allāh na mataid a pkhababayaan iyan so kataid (pianothol i Muslim).

Sii ko isa a thothol na ana sakataw a mama a mataid na miakaoma ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa pitharo' iyan a; Mataan a sakn na pkhababayaan ko so kataid sa kiabgan ako ron a so pkhailay nka, taman sa di akn khababayaan oba adn a makalawan rakn a isa bo' ko kapiya i gakot o bakiya', ba ini pd ko kathakabor hay Rasūullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)? na pitharo' iyan a: Di, ogaid na aya ptharo'on a katakabor na skaniyan so karna ko kabnar odi' na so kasankaa on sa di ka on mangalimbabaan, a go so kaphapakaito'a ko manga taw.

Ogaid na so Islām na ipkhagowad iyan so kapakasobraa ko langowan taman, sa da kasoatn o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko Muslim o ba marankom o walay niyan so rinayagan a kathabowakar a piamagitaan o Qur'ān odi' na so rinayagan o barahala a so giarobat o agama a kapakaisaisaa ko Allāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) (Tawhīd) sii ko langowan a gomaan.

So pananagoay a bolawan a go pirak:

Sabap san na hiamam o Islām so kaosara ko pananago'ay a bolawan a go pirak a go so dmpas a sotra' a linang sii ko walay o Muslim, sa piamagitaan o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), so taw a makasilay sankanan a lalan sa pagita' a masakit. Pianothol i Muslim sii ko kitab iyan a miakapoon ki Ummu Salamah a pitharo' iyan a:

So pkhana a go phaginom ko bolawan a go pirak a pananagoay na mataan a pphakalikaboon iyan ko tiyan iyan so apoy o Naraka. (pianothol i Muslim).

Go pianothol i al Bukhārī a miakapoon ki Hudhayfah a pitharo' iyan a:

Inisapar rkami o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kainom ami ko pananago'ay a bolawan a go pirak a go oba kami ron kan, a go so kanditar sa sotra a go o ba kami ron ontod, go pitharo' iyan a gianka'i na rk o manga kāfir sa doniya na rk tano sa Akhirat. So hiamam so kaosara on na hiamam pn so kiphaparahiyasann on.

Giankanaan a kiaharama ko manga pananago'ay odi' na kadmpasa on na hiamam ko mama a go so babay langon siran, ka kagiya aya hikmah o agama sii sankā'i na so kalompiyo o walay ko bontal a kathabowakar a pkhararangitan, sayana' a mapiya so pitharo' o Ibn Quddāmah a: Makaphlagid san so manga mama a go so manga babay sabap ko kalalangkap ankanan a hadīth, ka kagiya aya sabap a kiaharama on na so kathabowakar a go so kapakiilaylayin go so kakharopt o poso' o langowan a mrmr (pobri) giyanan i maana o kiarankoma niyan ko dowā lompok, aya bo' a kiapakaya on ko babay ko kanditara niyan on na pantag sa kaphaparahiyasan ko karoma niyan, sa ron bo' khapakay. Opama o tharo'a a: Opama ka aya sabap na so inaloy niyo na miaharam so pananago'ay a pd sa Yaqūt (montiya) ka kagiya mala' i arga' a di so bolawan a go pirak. Aya smbag ami na; Giankanaan a Yaqūt na di kalalayaman o manga pobri, na di ron kharopt a poso' iran ko kaosara on o manga kawasa ko katokawi ran on, go sabap ko kainot iyan a margn a kapkhaosara on na di dn paliogat so ka harama on, sa kna' ba lagid o manga arga' (bolawan a go pirak).

Sii ko pamikiran a kakhaoyagan a so initoro' tano skaniyan sii ko hikmah ko kiaharama ko bolawan sii ko manga mama na tanto sii a marayag, ka kagiya so bolawan a go pirak na gianan i bts (rasīd – deposit) a doniya ko pirak, a bialoy o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a taks ko arga' o manga tamok, a go kokoman a okit ko kaontol, a go malbod a kaphagosara on o manga taw, sa tioro' o Allāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so manga taw ko kaphagosara on sa limo' iyan kiran, ka an iran mazirimpinang ko ltlit iran kna' o ba an iran mataronko' sa walay, sa bontal a pirak a inggagadong, odi' na ba iran dn baloya a bontal a pananago'ay a pantag sa kaphaparahiyasan.

Sayana' a mataid so katharo' o al Gazālī, sii sankanan a maana a: Langowan a kominowa ko pirak a go bolawan a pananago'ay na sabnar a sianka' iyan so limo' na marata' i btad a di so minggadong, ka kagiya so lagid anan na kaphapakaito' ko manga galbk a mababa' ka lagid o kapamayopas ko manga lalan, a so katago'a on na malbod a tig iyan, ka kagiya so manga galang manga potaw na khapakay a kasambian iyan so bolawan a go pirak ko kapthangla on ko manga shayi' ka an di khikayambr, ka gianan i antap ko kiaadna ko manga pananago'ay, na sa di ron makarayag ankanan na khasabotan iyan sabap ko kiaosaya on o hadīth a: Sa taw a phaginom ko pananago'ay a pd sa bolawan a go pirak na lagid o ba niyan pphakadidi'a ko tiyan iyan so apoy o Naraka'.

Di phangantapa o manga pangangantap o ba sii sankanan a kiaharam so kiapakasimpiti ko Muslim sii ko walay niyan, ka kagiya mataan a sii ko halāl a mapiya so sambi' a madakl a pd sa manga galang manga katiya go so salakaw ron, lagid oto mambo so manga dmpas a madakl a sambi' o sotra a gapas a go so salakaw ron.

So islām na hiarām iyan so manga barahala:

Hiarām o Islām ko walay a Muslim o ba niyan marankom so manga barahala, gianan so manga toladan a mbobolawas a kna' o ba pakarorondana, a khabaloy so kaaadn anka'i a manga barahala ko walay a sabap a kaphalagoy ron o manga Malāikat, a siran i rinayagan o limo' o Allāh a go so kasoso'at iyan, pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Mataan a so manga Malāikat na di siran zold sa walay a adn a piagtawtaw ron (barahala).

Pitharo' o manga Ulama a aya di kazold o Malāikat ko walay a adn a toladan on na kagiya so kominowa sankanan a toladan na siayanan iyan so manga kāfir, a pkhowaan iran so manga toladan sii ko manga walay ran sa sslaan iran, na inikagowad anan o manga Malāikat, sa di siran on zold.

Go hiarām o Islām ko Muslim o ba nggalbk sa kapangmbaal sa barahala, apiya pn sii niyan giinggalbka ko kna' o ba manga Muslim, pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Mataan a aya makasosobra ko manga taw i kitataralo i siksa' ko alongan a Qiyāmah na so siran oto a iphropa iran anka'i a manga toladan (gii mangmbaal sa barahala) go sii ko isa a hadīth na, So siran oto a pphananayanan iran so kiapangadn o Allāh.

Go pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa taw a tomolad sa toladan (a piagtawtaw) na ipaliogat on sa alongan a maori so kamasoki niyan on sa niyawa, a di niyan dn khagaga o ba niyan kamasoki sa niyawa.

So hikmah ko kiaharama ko barahala:

A- pd sa pagn's ankanan a kiaharama on, a kna' o ba gianan bo' i sabap ko lagid o kapipikira on o sabaad a manga taw, ka so kasiyapa ko Tawhīd, kapakaisaisaa ko Allāh, go so kapakawatani ko kapphananayani ko manga taw a pphanimba sa barahala sii ko gii ran kapanolad go so gii ran kapangmbaal sa barahala a so dn so manga lima iran, sa gii ran zlaslaan sa mangangalimbabaan siran on, na gioto i mala' a bantak o Islām.

Tanto a mala' so pangali' o Islām ko kasiyapa ko kapakaisaisaa ko Allāh, phoon ko langowan o barahala, na so Islām na kabnar iyan ankanan a pangali', ka sabnar a

mianinggaposan so pagtaw a kinowa iran so miamatay kiran a manga barahala, sa tadman kiran, taman sa sii ko kialagaday o masa na ba iran dn bialoy a manga tuhan a salakaw ko Allāh, a pphangangarapanan iran, sa gianan so mianggolawla ko pagtaw o Wudd, go so Suwā', go so Yāgūth, go so Yā-ūq go so Nasr (gianan so manga barahala a sinimba o pagtaw o Nūh).

Kna' ba anan piakammsa ko agama a aya onayan o manga kitab iyan na so kaoln o manga lalan a phakatonay ko marata' sii ko langowan a go'ang iyan marayag masoln, odi' na so kapananayani ko manga taw a pphamanimba sa barahala, go so manga taw a pphakasobraan iran so kapagagama, balabaw ron ka kagiya gianka'i a Islām, na di mbtad sa kitab sa ba pantag ko masa a katatamanan, odi' na sii ko sagorompong a manga taw, ogaid na aya kapmbtad iyan sa kitab na pantag ko kamamanosiya'i ko kadandan iyan, sii ko klapakambidabida' o manga balintad iyan sa taman sa makatindg so alongan a Qiyāmah. Sa adn a nganin a di khapakay ko masa a mattndo' ogaid na somoso'at ko salakaw a masa.

B- Go pd sa pagn's o kiaharam ankanan a barahala sii ko gii ron mangmbaal, a kagiya giankanan a gii ron mangmbaal na pkhaawidan skaniyan o kathakabor, sa lagid o ba aya kata'o niyan on na miakaadn sa kaadn a phoon sa da, odi' na miakathaong sa kaadn a oyagoyag a phoon sa botha', sabnar a miatharo' a so sakataw a pangngmbaal sa barahala na mithaong sa barahala sa miakapira ragon na gowani a mapasad iyan, na tominindg ko hadapan iyan sa mabbngang ko kapandayan iyan sii ko kiaphandara'i niyan on, na inimbitira'i niyan sa pantag sa kapagandisan a go kambantogan sa pitharo' iyan a: Tharo ka dn!!! Tharo ka dn!!!.

Gianan i sabap a pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So siran oto a pphangmbaalan iran anka'i a manga barahala na ziksaan siran sa alongan a Qiyāmah, sa ptharo'on kiran a; Oyaga niyo so inadn iyo, Go sii ko hadīth qudsī na: Da a taw a makalawan sa kasasalimbot ko taw a phagadn sa datar o kiapangadn akn, adn siran sa kolpong, adn siran sa sawaro a bok, Giankanan a manga taw na inrar siran o Allāh, o khagaga iran a makaadn siran sa kolpong odi na bok.

C- Oriyan iyan na so siran oto a giimangmbaal sankanan a kapandayan, na di ran thamann a galbk iran sankanan a kagaang sa manga barahala, ka pphangmbaal siran pn sa manga toladan a babay a manga talandiyang, odi' na iptholad iran so manga rinayagan o manga agama a salakaw, a di anan khapakay o ba matarima' o Muslim.

D- Aya sobra san, na miaadn ankanan a manga barahala a pd sa rinayagan a kathabowakar a iphpno' ko manga torogan odi' na sii ko manga bilik sa gii ran pharasan so gii ron kathaonga, na so Islām a pnggarobatn iyan so kathabowakar na kna' o ba on piakammsa a kisaparn iyan sankanan a lagid anan a adat.

So lalan o islām ko kapthatapa ko manga ala a taw:

Masikn a adn a ptharo' sa: Ba di pd sa katoman sa pasad a kabalasi o pagtaw ko manga olowan iran a so inisorat iran sabap ko manga galbk iran so manga pandangan a bantogan sii ko iringa' iyan, sa pakatindgn kiran so manga barahala a mbobolawas a maphakatadm iyan so sagorompong a gopn khisarapiyag, sabap ko miaadn kiran a pd sa kapakallbi, go so miatharagombalay ran a bantogan, ka kagiya so tanod o pagtaw na lalayan so kapphakalipat iyan, na so giikazambi' o gagawii a go so dawndaw na pkhalipatan.

Aya smbag na mataan a so Islām na ipkhagowad iyan so kapakasobraa ko kaphzlaa ko manga taw apiya pn i siampayan o bantogan iyan a go so pankatan iyan oyagoyag siran antaa ka miamatay siran, sabnar a pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Di ako niyo phamantoga sa lagid o kiapamantoga o manga nasrānī ko Īsā bin Maryam, ogaid na tharo'a niyo a; Oripn o Allāh a go Sogo' iyan, (pianothol i al Bukhārī).

Go kiabayaan iran a kapthindg iran igira mialay ran so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), sa slasla' on na inisapar iyan kiran sa pitharo' iyan a:

Di kano pthindg sa lagid o kapthindg o manga Ajam (taw a kna' o ba Arab) sa slasla' o sabaad ko sabagi'. (pianothol i Abū Dāūd ago si Ibn Mājah).

Sa piakipananggilaan iyan ko manga ummat iyan o ba iran pakasobraa so slasla' iran on ko oriyān o kapatay niyan sa giimangni ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa gii niyan tharoon a:

Ya Allāh, di nka mbaloya so qobor akn a barahala a pzimbaan (pianothol o Mālik).

Adn a miakaoma on a manga taw sa pitahro' iran a: Hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), hay makalalawan rkami go wata' o mapiya rkami, go dato' ami a go wata' a mama o dato' ami, na pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Hay, manga manosiya tharo'a niyo so katharo' iyo odi na so sabaad ko katharo' iyo, sa di kano madadag o shaytān. Sakn so Mohammad a oripn o Allāh a go Sogo' iyan, di ko khabayaan o ba ako niyo poroon ko kaporo'an o pankatan akn a piakidarpaan rakn o Allāh a Maporo' a go Mala'. (pianothol i an Nasā'ī).

Gianka'i a agama na gianan i tindg iyan ko giikapmaslaa ko manosiya sa di niyan ikhasoat o ba pakatindga ko manga taw so manga barahala, a pnggaston on so phipira gatos nggibo, ka kagiya an mazlasla' o manga taw.

Aya thitho a katatap a mapangingindaw o miamaratiaya na skaniyan so katatap sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a skaniyan i makaggpa' ko mapayag go so masoln, a di khadadag go di phakalipat. Sayana' a madakl so manga batalo' a minidakat siran sii ko panoratan a tatap sii rkaniyan a Allāh a siran oto so manga sondaro a di katawan ko manga kaadn, sabap sa so Allāh na pkhababayaān iyan so manga taw a phipiyapiya a manga ala' i kalk sii rkaniyan a manga sosoln i galbk a igira miakamasa siran na di siran khasarino ko kapangalilimbabaan iran, na o migayib siran na di siran khalipatan, sabap ko minigoris o manga lima iran a tadman a di khada'.

Amay pman ka di dn mipndaraynon so katatap sii ko manga taw, na di oto khaadn sa ba makanggolalan ko kaphamakatindga ko manga barahala sii ko taw a thatapn so katatadmi ron, sa aya bo' a okit a ikhasoat o Islām, na so katatap iran ko manga poso' go sii ko darm, go sii ko dila' sabap ko minidawag iran a pd sa mapiya a galbk, go so minitalikhod iran a pd sa paninggalan a mapiya a khabaloy a dila' iran a mangingimbna san ko salakaw kiran.

Da' matatap so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) go so manga Sahābah niyan go so manga olowan ko Islām go so manga Ulama a manga ala' sa ropaan a barahala a inigaang, aya mataan na aya kapkhatatap iran na gii nggolalan sa paninggalan a giimithotogalin o miaona san ko phakasalono odi' na san ko moriataw phoon ko apo iyan sa migagadong ko manga rarb a katatadman ko manga dila', sa pkhaliwanagan iran so manga darpa', sa pkhapno' iyan so manga poso' a go so manga pamikiran, sa da' a ropaan iyan go da' a bontal iyan a barahala.

So kiapakay o barahala a gitagita o manga wata':

Amay ka giankanan a sostonan a pd ko barahala na di ron mapapayag so bantak a kapmasla', go so kathabowakar, sa di ron matatago' so manga ropaan a isasapar sa onaan, na so Islām na da niyan anan pakasimpiti, go da niyan ilaya sa ba marata'.

Gianan na lagid o gitagita' o manga wata' (monika) a makambobolawas, ka kagiya da' a bantak on a ba sslaa pitharo' o Ummu al Mu'minīn a so A'ishah, a: Maaadn ako a gii ako nggitagita a go so manga wata' sii ko Rasūlullāh, sa pphakaoma rakn so manga dayo akn, sa gii siran thapok sa kalk iran ko Rasūlullāh, sa ipkhababaya o Rasūl so kapphakaoma iran rakn, sa gii siran gitagita' a pd akn, sii ko isa a kiapanothola on na; So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan on sa miakaisa a; Antona ini? na pitharo akn a tig o A'ishah a; Manga wata akn, na pitharo' o Rasūlullāh a; Antona anka'i a matatago sa look iran? na pitharo akn a, koda, na pitharo' iyan a antonaa anka'i a matatago' on? na pitharo' akn a; Dowa a papak, na pitharo' iyan a koda' a adn a papak iyan? na pitharo' o A'ishah a; ba nka da man'g a so Sulaymān a wata' o Dāūd na adn a koda iyan a phapapak? na miakasinga so Rasūlullāh sa taman sa miailay so manga bagang iyan, (pianothol i Abū Dāūd).

So A'ishah na maito' i idad ko kiapangaromaa on o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) Pitharo' o as Shawkānī, a sii sankā'i a hadīth na khabaloy a karina sa kakhapakay o kangitagitaa o maito' a wata' ko barahala. Ogaid na so Imām Mālik na piakamakrūh niyan sii ko ama' so kipamasaan iyan ko wata' iyan ko datar anan.

Manga Oripn o Allāh:

Giyanan i mapontok a bandingan a patot ko sanang a Muslim a kapagadimata niyan on sa mabaloy skaniyan a Muslim a lompiyo i kapagin'taw a mapiya i kapakindodolona' a makapdiin ko manga taw a mala' i galbk sii ko Islam.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.